

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України
щодо захисту державного кордону України

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Земельному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 3–4, ст. 27):

1) частину другу статті 46¹ доповнити словами "крім випадків, передбачених законом";

2) главу 7 доповнити статтею 46² такого змісту:

"Стаття 46². Землі природно-заповідного фонду вздовж лінії державного кордону України

Землі територій та об'єктів природно-заповідного фонду вздовж лінії державного кордону України у розмірах, передбачених цим Кодексом, у встановленому законом порядку виводяться із складу природно-заповідного фонду та передаються військовим частинам Державної прикордонної служби України для здійснення будівництва, облаштування та утримання інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій";

3) частину другу статті 55 доповнити пунктом "г" такого змісту:

"г) лісовими насадженнями у межах земельних ділянок шириною 30–50 метрів уздовж лінії державного кордону України на суші, по берегу української частини прикордонної річки, озера або іншої водойми, переданих у постійне користування військовим частинам Державної прикордонної служби України для будівництва, облаштування та утримання інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій";

4) абзац другий частини третьої статті 77 доповнити словами "а вздовж лінії державного кордону України з Російською Федерацією і Республікою Білорусь – шириною до 2 кілометрів";

5) статтю 99 доповнити пунктом "ж²" такого змісту:

"ж²) право на будівництво, облаштування та утримання інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій";

б) у розділі X "Перехідні положення":

в абзаці п'ятнадцятому пункту 24 цифри "2023" замінити цифрами "2025";

доповнити пунктом 27¹ такого змісту:

"27¹. Установити, що у період дії воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях та протягом одного року з дня його припинення чи скасування регулювання земельних відносин для цілей забезпечення національної безпеки і оборони України здійснюється з урахуванням таких особливостей:

1) вилучення, встановлення та зміна цільового призначення земельних ділянок державної та комунальної власності для потреб облаштування та утримання інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій здійснюються без дотримання вимог абзаців четвертого та п'ятого частини сьомої статті 20, частини другої статті 149 цього Кодексу;

2) припинення права постійного користування земельними ділянками природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення, історико-культурного призначення для потреб облаштування та утримання інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій здійснюється без дотримання вимог частини другої статті 150 цього Кодексу;

3) у разі вилучення сільськогосподарських угідь, лісових земель та чагарників на земельних ділянках шириною 30–50 метрів уздовж лінії державного кордону України для потреб облаштування та утримання інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій відшкодування збитків не здійснюється.

Військовим частинам Державної прикордонної служби України для будівництва, облаштування та утримання інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування відповідно до повноважень, визначених статтею 122 цього Кодексу, надають у постійне користування земельні ділянки державної та комунальної власності уздовж лінії державного кордону України на суші, по берегу української

частини прикордонної річки, озера або іншої водойми у порядку, встановленому статтею 123 цього Кодексу, з урахуванням вимог цього пункту.

Вилучення, зміна цільового призначення, надання (передача) у власність або користування громадянам чи юридичним особам земельних ділянок, переданих (наданих) у постійне користування військовим частинам Державної прикордонної служби України для будівництва, облаштування та утримання інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій, забороняється, крім випадків віднесення їх до земель природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, лісгосподарського призначення, відчуження для суспільних потреб чи з мотивів суспільної необхідності".

2. Частину другу статті 4 Лісового кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 21, ст. 170) доповнити абзацом п'ятим такого змісту:

"лісові насадження у межах земельних ділянок шириною 30–50 метрів уздовж лінії державного кордону України на суші, по берегу української частини прикордонної річки, озера або іншої водойми, переданих у постійне користування військовим частинам Державної прикордонної служби України для будівництва, облаштування та утримання інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій".

3. У Кодексі адміністративного судочинства України (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст. 436):

1) у пункті 3 частини п'ятої статті 46 слова "чи примусове видворення за межі території України" виключити;

2) пункт 9 частини другої статті 245 виключити;

3) частину першу статті 288 викласти в такій редакції:

"1. Позовні заяви іноземців та осіб без громадянства щодо оскарження рішень про їх примусове повернення в країну походження або третю країну чи їх примусове видворення за межі України подаються до місцевого загального суду як адміністративного суду за місцезнаходженням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів, його територіальних органів чи підрозділів, органу охорони державного кордону, органу Служби безпеки України або за місцезнаходженням пункту тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні";

4) статтю 289 викласти в такій редакції:

"Стаття 289. Особливості провадження у справах за адміністративними позовами з приводу затримання іноземців або осіб без громадянства

1. За наявності обґрунтованих підстав вважати, що іноземець або особа без громадянства, стосовно якого (якої) прийнято рішення про примусове видворення або реадмісію, ухилятиметься від виконання рішення про його (її) примусове видворення, перешкоджатиме проведенню процедури видворення чи реадмісії відповідно до міжнародних договорів України про реадмісію або якщо існує ризик його (її) втечі, а так само у разі відсутності в іноземця або особи без громадянства, стосовно якого (якої) прийнято рішення про примусове видворення, документа, що дає право на виїзд з України, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів, його територіальний орган чи підрозділ, орган охорони державного кордону, орган Служби безпеки України подає до місцевого загального суду як адміністративного суду за місцезнаходженням зазначених органів (підрозділів) або за місцезнаходженням пункту тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні, позовну заяву про застосування судом до іноземця або особи без громадянства одного з таких заходів:

- 1) затримання з метою ідентифікації та/або забезпечення примусового видворення за межі території України;
- 2) затримання з метою забезпечення передачі відповідно до міжнародних договорів України про реадмісію;
- 3) взяття на поруки підприємством, установою чи організацією;
- 4) зобов'язання внести заставу.

2. Заходи, визначені цією статтею, також застосовуються адміністративним судом, визначеним частиною першою цієї статті, за позовом центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів, його територіального органу чи підрозділу, органу охорони державного кордону, органу Служби безпеки України до іноземців та осіб без громадянства, які до прийняття рішення за заявою про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту в Україні, або особою без громадянства вчинили порушення законодавства України про державний кордон або про правовий

статус іноземців та осіб без громадянства, до завершення процедури розгляду такої заяви.

3. Не можуть застосовуватися заходи, передбачені пунктами 3 і 4 частини першої цієї статті, до іноземців та осіб без громадянства, до яких раніше застосовувалися такі заходи, а також стосовно яких є достатні дані про їх причетність до готування та/або вчинення терористичної діяльності.

4. Суд під час застосування заходів, передбачених пунктами 3 і 4 частини першої цієї статті, письмово роз'яснює іноземцю або особі без громадянства покладені на нього (неї) обов'язки:

1) прибувати до визначеної службової особи з установленою судом періодичністю;

2) не відлучатися з населеного пункту, в якому іноземець або особа без громадянства тимчасово перебуває, без дозволу визначеної службової особи;

3) невідкладно повідомляти визначену службову особу про зміну свого місця проживання.

5. Взяття на поруки підприємством, установою чи організацією полягає у наданні уповноваженими особами підприємства, установи чи організації, яких суд вважає такими, що заслуговують на особливу довіру (поручителями), письмового зобов'язання про те, що вони поручаються за виконання іноземцем або особою без громадянства покладених на нього (неї) обов'язків відповідно до частини четвертої цієї статті і зобов'язуються за потреби доставити його (її) до суду чи органу (підрозділу), який подав позов.

6. Внесення застави полягає у внесенні іноземцем, особою без громадянства або іншою фізичною чи юридичною особою (заставадавцем) коштів у грошовій одиниці України на спеціальний рахунок, визначений у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Заставадавцем не може бути юридична особа державної або комунальної власності чи така, що фінансується з державного чи місцевого бюджету, чи у статутному капіталі якої є частка державної, комунальної власності, чи яка належить суб'єкту господарювання, що перебуває у державній або комунальній власності.

7. Розмір застави визначається судом з урахуванням майнового та сімейного стану іноземця або особи без громадянства у межах від п'ятдесяти до ста розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб та вноситься на спеціальний рахунок, визначений частиною шостою цієї статті, протягом п'яти робочих днів з дня ухвалення судом рішення про внесення застави. До цього моменту за рішенням суду особа утримується у спеціально обладнаному для таких цілей приміщенні органу (підрозділу) охорони державного кордону, органу Служби безпеки України, який її затримав, або у пункті тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні, та звільняється з нього у день надання позивачу підтвердних документів про внесення застави.

8. У разі невнесення застави у встановлений строк адміністративний суд за клопотанням відповідного органу (підрозділу) ухвалює без участі іноземця або особи без громадянства рішення про його (її) затримання з поміщенням до пункту тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні. На час ухвалення такого рішення особа продовжує утримуватися у спеціально обладнаному для таких цілей приміщенні органу (підрозділу) охорони державного кордону, органу Служби безпеки України, який її затримав, або у пункті тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні.

9. У разі невиконання іноземцем або особою без громадянства обов'язків, покладених судом відповідно до частини четвертої цієї статті, чи вчинення ним (нею) порушення законодавства України про державний кордон або про правовий статус іноземців та осіб без громадянства:

1) внесена застава за клопотанням відповідного органу (підрозділу) або за ініціативою суду звертається судом у дохід держави;

2) уповноважений орган (підрозділ) може звернутися до адміністративного суду з позовною заявою про затримання такої особи з поміщенням до пункту тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні.

10. За невиконання зобов'язань, покладених судом відповідно до частини четвертої цієї статті, поручитель несе відповідальність, визначену законом.

11. Строк затримання іноземців та осіб без громадянства у пунктах тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні, становить шість місяців. За наявності умов, за яких неможливо ідентифікувати іноземця або особу без громадянства, забезпечити примусове видворення чи реадмісію особи у зазначений строк або прийняти рішення за заявою про визнання її біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту в Україні, або особою без громадянства, такий строк може бути продовжено, але не більш як на вісімнадцять місяців.

12. Про продовження строку затримання не пізніше як за п'ять днів до його закінчення орган (підрозділ), за клопотанням якого затримано іноземця або особу без громадянства, кожні шість місяців подає відповідний адміністративний позов. У такому позові зазначаються дії або заходи, що вживалися органом (підрозділом) для ідентифікації іноземця або особи без громадянства, забезпечення виконання рішення про примусове видворення чи реадмісію або для розгляду заяви про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту в Україні.

13. Умовами, за яких неможливо ідентифікувати іноземця або особу без громадянства, забезпечити примусове видворення чи реадмісію особи, є:

1) відсутність співпраці з боку іноземця або особи без громадянства під час процедури його (її) ідентифікації;

2) неодержання інформації з країни громадянської належності іноземця або країни походження особи без громадянства чи документів, необхідних для ідентифікації особи.

14. Розгляд питань, визначених цією статтею, здійснюється судом за обов'язкової участі сторін, у тому числі може проводитися у режимі відеоконференції та з трансляцією з іншого приміщення, розташованого поза межами приміщення суду, в порядку, визначеному цим Кодексом.

15. Адміністративні справи, передбачені цією статтею, розглядаються судом у день подання відповідної позовної заяви.

16. Апеляційні скарги на судові рішення в адміністративних справах, визначених цією статтею, можуть бути подані в десятиденний строк з дня проголошення судового рішення. Оскарження рішення про затримання іноземця або особи без громадянства не зупиняє його виконання.

17. Суд апеляційної інстанції розглядає справу у десятиденний строк після закінчення строку на апеляційне оскарження з повідомленням учасників справи.

18. На час розгляду судом першої та апеляційної інстанцій справи по суті позовних вимог і до набрання рішенням суду законної сили іноземець або особа без громадянства утримується у спеціально обладнаному для таких цілей приміщенні органу (підрозділу) охорони державного кордону, органу Служби безпеки України, який її затримав, або у пункті тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають в Україні.

19. За подання до адміністративного суду позовних заяв та апеляційних скарг у справах, визначених цією статтею, судовий збір не сплачується";

5) пункт 3 частини другої статті 371 виключити.

4. У Законі України "Про державний кордон України" (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 2, ст. 5 із наступними змінами):

1) частину третю статті 2 викласти в такій редакції:

"Координація діяльності із захисту державного кордону України утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів здійснюється:

у мирний час, а також поза ділянками державного кордону України, на яких відповідно до цього Закону здійснюється прикриття державного кордону України, – Державною прикордонною службою України;

у межах ділянок державного кордону України в районах ведення воєнних (бойових) дій, визначених Головнокомандувачем Збройних Сил України, – відповідним військовим командуванням;

у межах ділянок державного кордону України, на яких відповідно до цього Закону здійснюється прикриття державного кордону України, – органом військового управління Збройних Сил України”;

2) частину третю статті 9 викласти в такій редакції:

“Пункт пропуску через державний кордон України – це спеціально виділена територія на залізничних та автомобільних станціях, автомобільних і пішохідних шляхах, в аеропортах (аеродромах), морських і річкових портах, включаючи частину їх акваторії (захищена повністю або частково огорожувальними гідротехнічними спорудами чи об’єктами природного походження), з комплексом будівель, споруд і технічних засобів, на якій здійснюються прикордонний, митний контроль, інші види контролю і пропуск через державний кордон України осіб, транспортних засобів, вантажів та іншого майна. Положення про пункти пропуску через державний кордон України затверджується Кабінетом Міністрів України”;

3) у частині третій статті 22:

перше речення доповнити словами “а вздовж лінії державного кордону України з Російською Федерацією і Республікою Білорусь – шириною до 2 кілометрів”;

доповнити другим реченням такого змісту: “У цих межах Кабінетом Міністрів України встановлюється спеціальний прикордонний режим щодо заборони вільного в’їзду, перебування, проживання, пересування осіб і провадження робіт, не пов’язаних з обороною чи охороною державного кордону України”;

4) статтю 24 викласти в такій редакції:

“Стаття 24. В’їзд, перебування, проживання, провадження робіт і пропуск у прикордонну смугу

Дозвіл на в’їзд, перебування, проживання, провадження робіт і пропуск у прикордонну смугу надає і здійснює у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку відповідний орган Державної прикордонної служби України.

Дозвіл на в’їзд, перебування, проживання, провадження робіт чи пропуск у прикордонну смугу надається на безоплатній основі протягом 10 робочих днів з дня надходження звернення, в якому зазначаються:

1) прізвище, ім’я та по батькові (за наявності), дата народження, громадянство (підданство) особи, яка перебуватиме у межах прикордонної смуги, реквізити документа, що посвідчує її особу, місце проживання (місце перебування), засоби зв’язку;

2) вид дозволу (на в’їзд, перебування, проживання, провадження робіт чи пропуск) та строк дії дозволу (для дозволів на в’їзд і провадження робіт);

3) мета та правові підстави для отримання дозволу.

Дозвіл на проживання жителів місцевостей, розташованих у межах прикордонної смуги, надається безстроково.

Дозвіл на перебування працівників підприємств, установ, організацій, розташованих у межах прикордонної смуги, надається на один рік.

У наданні дозволу на в'їзд, перебування, проживання, провадження робіт чи пропуск у прикордонну смугу відмовляється, а наданий дозвіл визнається недійсним:

1) якщо при зверненні про надання дозволу подано завідомо неправдиві відомості або підроблені документи;

2) якщо особа протягом одного року до дня подання звернення притягалася до відповідальності за незаконне перетинання державного кордону України, незаконне переправлення осіб через державний кордон України, контрабанду або порушення митних правил, пов'язаних з переміщенням товарів або транспортних засобів поза митним контролем чи з приховуванням від митного контролю;

3) якщо особі заборонено в'їзд в Україну чи в іноземця або особи без громадянства відсутні законні підстави для перебування в Україні;

4) в інтересах забезпечення національної безпеки України, охорони громадського порядку, боротьби з організованою злочинністю, злочинною спільнотою або злочинною організацією чи поширенням злочинного впливу;

5) в інтересах забезпечення охорони здоров'я, захисту прав і законних інтересів громадян України та інших осіб, які проживають в Україні;

6) якщо особа понад 90 днів відсутня за визначеним місцем проживання або змінила його;

7) у разі звільнення з підприємства, установи, організації особи, якій надано дозвіл на перебування як їх працівнику;

8) за зверненням особи, якій надається дозвіл.

Особа, якій відмовлено у наданні дозволу, має право оскаржити рішення протягом 10 робочих днів з дня його прийняття до органу Державної прикордонної служби України вищого рівня або до адміністративного суду за місцем розташування відповідного органу.

За необхідності відповідні органи Державної прикордонної служби України можуть запроваджувати додаткові тимчасові режимні обмеження на в'їзд, перебування і провадження робіт у прикордонній смузі";

5) статтю 27 доповнити частиною другою такого змісту:

"Під час дії воєнного стану керівництво заходами з охорони ділянок державного кордону України, що охороняються прикордонними загонами чи загонами морської охорони Державної прикордонної служби України, залученими до ліквідації (нейтралізації) збройного конфлікту на державному

кордоні України, міжнародного збройного конфлікту, відсічі збройній агресії проти України, здійснюється відповідними органами військового управління Збройних Сил України";

б) частину першу статті 27¹ викласти в такій редакції:

"Державна прикордонна служба України координує діяльність державних органів, що здійснюють різні види контролю при перетинанні державного кордону України або беруть участь у забезпеченні режиму державного кордону, прикордонного режиму і режиму в пунктах пропуску через державний кордон України, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України";

7) доповнити статтями 27² і 27³ такого змісту:

"Стаття 27². Посилення охорони державного кордону України

У разі загострення обстановки, виникнення реальної загрози здійснення збройних та інших провокацій на державному кордоні України у мирний час, а також реальної загрози масового переходу державного кордону України з території суміжних держав Державна прикордонна служба України здійснює заходи з посилення охорони та захисту державного кордону України на ділянках, на яких існує така загроза, або на всій протяжності державного кордону України.

У разі виникнення ситуацій, зазначених у частині першій цієї статті, що можуть перерости у загрозу військовій безпеці України, для вжиття невідкладних заходів або для посилення спроможностей Державної прикордонної служби України щодо стабілізації та нормалізації обстановки на державному кордоні України, запобігання виникненню кризових ситуацій воєнного характеру, нейтралізації та ліквідації реальної загрози здійснення збройних та інших провокацій на державному кордоні України, недопущення масового переходу державного кордону України з території суміжних держав до здійснення заходів з посилення охорони державного кордону України на суші, морі, річках, озерах та інших водоймах можуть залучатися військові частини і підрозділи Збройних Сил України шляхом передачі їх в оперативне підпорядкування відповідних органів Державної прикордонної служби України.

Залучення військових частин і підрозділів Збройних Сил України до здійснення заходів з посилення охорони державного кордону України здійснюється за рішенням Головнокомандувача Збройних Сил України, прийнятим на підставі пропозицій Міністра внутрішніх справ України, відповідно до плану, завчасно розробленого центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону України, спільно з органами військового управління Збройних Сил України, визначеними Головнокомандувачем Збройних Сил України.

Залучені до посилення охорони державного кордону України військові частини і підрозділи Збройних Сил України можуть використовуватися для несення служби з охорони державного кордону України поза пунктами пропуску, контролю за дотриманням прикордонного режиму, охорони та захисту пунктів пропуску через державний кордон України, участі у проведенні пошуку порушників законодавства про державний кордон України, диверсійних або розвідувальних груп іноземних держав, припинення збройних та інших провокацій на державному кордоні України.

Військові частини і підрозділи Збройних Сил України не можуть залучатися до здійснення прикордонного контролю і пропуску через державний кордон України, до/з тимчасово окупованої території України осіб, транспортних засобів і вантажів, до здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення та оперативно-розшукової діяльності.

У разі залучення до здійснення заходів з посилення охорони державного кордону України на військовослужбовців Збройних Сил України покладаються обов'язки, передбачені пунктами 1, 11 (у частині контролю за дотриманням правил в'їзду, перебування і пересування осіб, правил плавання та пересування у внутрішніх водах України самохідних і несамохідних суден), 14, 23 статті 19 Закону України "Про Державну прикордонну службу України", та поширюються права, передбачені пунктами 1 (крім права перебувати у житлових приміщеннях громадян без їх згоди), 19 (у частині права зупиняти та оглядати транспортні засоби, а також перевіряти документи, що посвідчують особу водія та пасажирів), 20, 22, 24–28, 36, 38, 48, 49 (крім права використовувати та застосовувати технічні засоби прикордонного контролю), 50 частини першої статті 20 Закону України "Про Державну прикордонну службу України", статтями 28–30 цього Закону.

До участі у здійсненні заходів з нейтралізації та ліквідації реальної загрози здійснення збройних та інших провокацій на державному кордоні України, недопущення масового переходу державного кордону України з території суміжних держав можуть залучатися в порядку, визначеному Міністром внутрішніх справ України, військові частини та підрозділи Національної гвардії України.

Заходи з посилення охорони державного кордону України здійснюються у контрольованих прикордонних районах з урахуванням заходів, що здійснюються Національною поліцією України із забезпечення публічної безпеки і порядку, та діяльності Національної гвардії України з припинення масових заворушень.

Стаття 27³. Прикриття державного кордону України

Прикриттям державного кордону України є сукупність заходів, спрямованих на відбиття вторгнення або нападу на територію України збройних сил іноземної держави або групи держав, забезпечення сприятливих

умов для розгортання складових сил оборони сектору безпеки і оборони України і ведення ними воєнних (бойових) дій, а також для запобігання переходу через державний кордон України диверсійно-розвідувальних сил, збройних формувань іноземних держав та воєнізованих або збройних формувань, не передбачених законами України.

Прикриття державного кордону України здійснюється з'єднаннями, військовими частинами і підрозділами Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань за рішенням Головнокомандувача Збройних Сил України та відповідно до Стратегічного плану застосування Збройних Сил України, інших складових сил оборони з відсічі збройній агресії проти України шляхом побудови оборони і ведення воєнних (бойових) дій безпосередньо в прикордонній смузі або в контрольованих прикордонних районах самостійно, спільно або у взаємодії з іншими державними органами, залученими відповідними органами військового управління Збройних Сил України до таких заходів.

До прикриття державного кордону України безпосередньо у прикордонній смузі або у контрольованих прикордонних районах органами військового управління Збройних Сил України у встановленому законом порядку можуть залучатися відповідні прикордонні загони, загони морської охорони Державної прикордонної служби України.

Відповідно до Стратегічного плану застосування Збройних Сил України, інших складових сил оборони з відсічі збройній агресії проти України ділянки державного кордону, що охоронялися прикордонними загонами і підрозділами охорони державного кордону Державної прикордонної служби України, можуть передаватися для їх прикриття військовими частинами і підрозділами Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань у порядку, визначеному Верховним Головнокомандувачем Збройних Сил України.

З'єднання, військові частини і підрозділи Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань та прикордонні загони, загони морської охорони Державної прикордонної служби України, які здійснюють прикриття державного кордону України, розпочинають воєнні дії відповідно до частини другої статті 4 Закону України "Про оборону України".

5. Закон України "Про природно-заповідний фонд України" (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 34, ст. 502 із наступними змінами) доповнити розділом XII "Перехідні положення" такого змісту:

"Розділ XII ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Установити, що на період дії воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях та протягом одного року з дня його припинення чи скасування

зміна меж, категорії та скасування статусу територій та об'єктів природно-заповідного фонду з метою будівництва, облаштування та утримання інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій у межах прикордонної смуги проводяться органом, уповноваженим приймати рішення про створення чи оголошення територій та об'єктів природно-заповідного фонду відповідно до статті 53 цього Закону, на підставі клопотання центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону України.

Клопотання, передбачене абзацом першим цього пункту, має містити обґрунтування необхідності зміни меж, категорії та скасування статусу територій та об'єктів природно-заповідного фонду, відомості про місцезнаходження, розміри, характер використання, власників та користувачів природних ресурсів. Разом з клопотанням не вимагається подання експертного висновку, передбаченого статтею 54 цього Закону.

До клопотання додається картографічний матеріал, на якому відображено існуючу та проектну межі територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону України, протягом 10 робочих днів з дня прийняття уповноваженим органом рішення про зміну меж, категорії або скасування статусу територій та об'єктів природно-заповідного фонду подає копію клопотання та відповідний картографічний матеріал:

щодо територій та об'єктів загальнодержавного значення – до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища;

щодо територій та об'єктів місцевого значення – до обласної, Київської або Севастопольської міської державної адміністрації, а на території Автономної Республіки Крим – до органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища".

6. У Законі України "Про виключну (морську) економічну зону України" (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 21, ст. 152 із наступними змінами):

- 1) у частині першій статті 28 слово "акт" замінити словом "протокол";
- 2) доповнити статтею 31¹ такого змісту:

"Стаття 31¹. Посилення охорони суверенних прав України у виключній (морській) економічній зоні

У разі реальної загрози перешкоджання здійсненню Україною суверенних прав у її виключній (морській) економічній зоні з боку іноземної держави або групи держав для вжиття невідкладних заходів або для посилення

спроможностей Державної прикордонної служби України щодо стабілізації та нормалізації обстановки у виключній (морській) економічній зоні України, запобігання виникненню кризових ситуацій воєнного характеру, нейтралізації та ліквідації реальної загрози здійснення збройних та інших провокацій можуть залучатися військові частини і підрозділи Збройних Сил України шляхом передачі їх в оперативне підпорядкування відповідних органів Державної прикордонної служби України.

Залучення військових частин і підрозділів Збройних Сил України до здійснення заходів з посилення охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні здійснюється за рішенням Головнокомандувача Збройних Сил України, прийнятим на підставі пропозицій Міністра внутрішніх справ України, відповідно до плану, завчасно розробленого центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону України, спільно з визначеними Головнокомандувачем Збройних Сил України органами військового управління Збройних Сил України.

Військові частини і підрозділи Збройних Сил України не можуть залучатися до здійснення провадження у справах про правопорушення та оперативно-розшукової діяльності.

У разі залучення до здійснення заходів з посилення охорони суверенних прав України у її виключній (морській) економічній зоні на військовослужбовців Збройних Сил України покладаються обов'язки, передбачені пунктом 22 статті 19 Закону України "Про Державну прикордонну службу України", та поширюються права, передбачені пунктами 20–22, 25–28, 36, 38, 48, 49 (крім права використовувати та застосовувати технічні засоби прикордонного контролю) частини першої статті 20 Закону України "Про Державну прикордонну службу України", статтями 19, 20 цього Закону".

7. Абзац третьої частини другої статті 1¹ Закону України "Про Збройні Сили України" (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 48, ст. 410; 2012 р., № 25, ст. 264; 2019 р., № 46, ст. 301) викласти в такій редакції:

"зберігати, застосовувати і використовувати заходи примусу у випадках та порядку, передбачених статтями 21–21⁵ Закону України "Про Державну прикордонну службу України".

8. У Законі України "Про оборону України" (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 49, ст. 420 із наступними змінами):

1) абзац п'ятнадцятий статті 3 викласти в такій редакції:

"здійснення охорони державного кордону України та її посилення у разі загострення обстановки, виникнення реальної загрози здійснення збройних та інших провокацій на державному кордоні України";

2) частину третю статті 11 після абзацу третього доповнити новим абзацом такого змісту:

"бере участь у плануванні Державною прикордонною службою України заходів з посилення охорони державного кордону, суверенних прав України у її виключній (морській) економічній зоні та організовує спільно із центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону, залучення військових частин і підрозділів Збройних Сил України до здійснення таких заходів".

У зв'язку з цим абзаци четвертий – двадцять третій вважати відповідно абзацами п'ятим – двадцять четвертим;

3) статтю 12 доповнити частиною п'ятою такого змісту:

"Під час дії воєнного стану до участі у прикритті державного кордону України, ліквідації (нейтралізації) збройного конфлікту на державному кордоні України, міжнародного збройного конфлікту, відсічі збройній агресії проти України відповідними органами військового управління Збройних Сил України залучаються визначені у встановленому порядку прикордонні загони та/або загони морської охорони Державної прикордонної служби України".

9. Частину першу статті 1 Закону України "Про відповідальність перевізників під час здійснення міжнародних пасажирських перевезень" (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 16, ст. 113; 2011 р., № 18, ст. 128) викласти в такій редакції:

"Підприємства (їх об'єднання), установи, організації та фізичні особи – підприємці, які здійснюють міжнародні пасажирські перевезення (далі – перевізники), за невиконання обов'язку перевірити перед початком міжнародного пасажирського перевезення наявність у пасажирів паспортного документа, візи або інших документів, необхідних для в'їзду до держави прямування або транзиту, що призвело до перевезення чи спроби перевезення пасажирів через державний кордон України без таких документів, несуть відповідальність у вигляді штрафу в розмірі сорока семи прожиткових мінімумів для працездатних осіб, встановленому на 1 січня календарного року, за кожного такого пасажирів, але не більше шестисот таких прожиткових мінімумів за одне перевезення, а за ненадання або надання недостовірних даних реєстрації пасажирів – у розмірі п'ятдесяти таких прожиткових мінімумів за кожне перевезення".

10. У Законі України "Про Державну прикордонну службу України" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 27, ст. 208 із наступними змінами):

1) у частині першій статті 2:

абзаци сьомий і десятий викласти в такій редакції:

"участь у заходах, спрямованих на боротьбу з тероризмом";

"координація у мирний час діяльності утворених відповідно до законів України військових формувань та відповідних правоохоронних органів, пов'язаної із захистом державного кордону України, відповідно до частини третьої статті 2 Закону України "Про державний кордон України";

доповнити абзацом одинадцятим такого змісту:

"координація діяльності державних органів, що здійснюють різні види контролю при перетинанні державного кордону України, пропуску до/з тимчасово окупованої території України або беруть участь у забезпеченні режиму державного кордону, прикордонного режиму і режиму в пунктах пропуску через державний кордон України та в контрольних пунктах в'їзду-виїзду";

2) у статті 9:

частину першу доповнити словами "участь в операціях з пошуку та рятування суден (кораблів) і людей, які зазнали лиха на морі; припинення у взаємодії з відповідними військовими частинами та підрозділами Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, правоохоронними органами збройних та інших провокацій на державному кордоні України";

після частини першої доповнити новою частиною такого змісту:

"Під час дії воєнного стану загони морської охорони у встановленому законом порядку можуть залучатися відповідними органами військового управління Збройних Сил України до ліквідації (нейтралізації) збройного конфлікту на державному кордоні України, міжнародного збройного конфлікту, відсічі збройній агресії проти України".

У зв'язку з цим частину другу вважати частиною третьою;

частину третю викласти в такій редакції:

"До складу загону морської охорони можуть входити дивізіони, групи, кораблі, катери, судна забезпечення та інші підрозділи";

3) у статті 10:

у частині другій:

у першому реченні слова "а також" виключити і доповнити словами "охорона та захист пунктів пропуску через державний кордон України, припинення у взаємодії з відповідними військовими частинами та підрозділами Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, відповідними правоохоронними органами збройних та інших провокацій на державному кордоні України";

доповнити другим реченням такого змісту: "Під час дії воєнного стану прикордонні загони у встановленому законом порядку можуть залучатися відповідними органами військового управління Збройних Сил України до ліквідації (нейтралізації) збройного конфлікту на державному кордоні

України, міжнародного збройного конфлікту, відсічі збройній агресії проти України";

частину третю доповнити словами "відділення інспекторів прикордонної служби та інші підрозділи";

частину п'яту після слів "контрольно-пропускні пункти" доповнити словами "відділи прикордонної служби";

у частині сьомій слова "загони літаків та ланки вертольотів" замінити словами "авіаційні ланки";

4) у статті 19:

пункт 2 викласти в такій редакції:

"2) припинення у взаємодії із Збройними Силами України, іншими утвореними відповідно до законів України військовими формуваннями, відповідними правоохоронними органами збройних та інших провокацій на державному кордоні України, у тому числі шляхом безпосереднього ведення бойових дій";

у пункті 3 слова "у відбитті вторгнення або нападу на територію України збройних сил іншої держави або групи держав" замінити словами "у ліквідації (нейтралізації) збройного конфлікту на державному кордоні України, міжнародного збройного конфлікту та відсічі збройній агресії проти України шляхом безпосереднього ведення бойових дій";

доповнити пунктом 3¹ такого змісту:

"3¹) участь у заходах із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії проти України, протимінної діяльності, а також у заходах з відновлення територіальної цілісності у межах міжнародно визнаного державного кордону України";

у пункті 6 слова "фіксації біометричних даних" замінити словами "у визначеному законодавством України порядку фіксації біометричних даних громадян України";

пункт 8 після слів "контрольних пунктах в'їзду-виїзду" доповнити словами "а під час дії воєнного або надзвичайного стану – на блокпостах чи контрольних постах";

пункти 10, 15, 15¹ і 15² викласти в такій редакції:

"10) здійснення розвідувальної, інформаційно-аналітичної, адміністративно-юрисдикційної та оперативно-розшукової діяльності, а також здійснення контррозвідувальних заходів в інтересах забезпечення охорони та захисту державного кордону України";

"15) прийняття у встановленому порядку рішень про примусове повернення в країну походження або третю країну іноземців та осіб без

громадянства, затриманих за порушення законодавства України про державний кордон;

15¹) прийняття у встановленому порядку рішень про розміщення іноземців та осіб без громадянства у пунктах тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають на території України;

15²) прийняття та виконання рішень про примусове видворення іноземців та осіб без громадянства, затриманих під час спроби або після незаконного перетинання державного кордону України";

пункт 16 після слів "Служби безпеки України" доповнити словами "центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів, його територіальними органами чи територіальними підрозділами";

5) у частині першій статті 20:

у пункті 17 слово "паспортних" виключити;

у пункті 22 слова "здійснювати плавання" замінити словами "здійснювати водолазні роботи та плавання";

у пункті 40 слова "та органами місцевого самоврядування України" замінити словами "державними органами та органами місцевого самоврядування України";

пункт 44 викласти в такій редакції:

"44) безоплатно користуватися всіма видами міського пасажирського транспорту загального користування (крім таксі), у тому числі міським електричним транспортом, засобами залізничного, водного транспорту приміського сполучення та автобусами приміських маршрутів, а також попутним транспортом за наявності службового посвідчення встановленого зразка";

пункт 49 після слів "сигналізаційні засоби" доповнити словами "спеціалізоване програмне забезпечення для здійснення аналітичної обробки фото- і відеоінформації, у тому числі для встановлення осіб та номерних знаків транспортних засобів";

у пункті 50 слово "розблокувати" замінити словами "тимчасово припиняти прикордонний контроль, розблокувати";

б) статтю 28 після частини першої доповнити новою частиною такого змісту:

"Забезпечення озброєнням, військовою та іншою технікою, продовольством, речовим майном, іншими матеріальними та фінансовими ресурсами прикордонних загонів та загонів морської охорони, залучених

відповідно до закону відповідними органами військового управління Збройних Сил України до прикриття державного кордону України, ліквідації (нейтралізації) збройного конфлікту на державному кордоні України, міжнародного збройного конфлікту, відсічі збройній агресії проти України, здійснюється у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України".

У зв'язку з цим частини другу – четверту вважати відповідно частинами третьою – п'ятою.

11. У Законі України "Про прикордонний контроль" (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., № 6, ст. 46 із наступними змінами):

1) у статті 2:

у пункті 3 частини четвертої слова "правоохоронних органів" замінити словами "уповноважених державних органів";

доповнити частиною шостою такого змісту:

"6. Здійснення прикордонного контролю може бути тимчасово припинено за рішенням начальника органу охорони державного кордону, а в невідкладних випадках – також начальника підрозділу охорони державного кордону, до зони відповідальності якого належить пункт пропуску (пункт контролю) через державний кордон, або його заступника, на час, необхідний для усунення обставин, що спричинили тимчасове припинення прикордонного контролю, але не більше ніж на 12 годин, у разі:

1) блокування чи спроби блокування пунктів пропуску (пунктів контролю) через державний кордон України, збройного нападу на них чи їх захоплення;

2) роззброєння чи спроби роззброєння прикордонних нарядів;

3) виявлення ознак підготовки, вчинення або спроби вчинення терористичного акту;

4) виникнення надзвичайних ситуацій техногенного чи природного характеру, що створюють загрозу життю і здоров'ю людей.

У разі неможливості поновлення здійснення прикордонного контролю протягом 12 годин після його тимчасового припинення рішення про тимчасове обмеження сполучення через державний кордон у пункті пропуску (пункті контролю) або про його тимчасове закриття приймається в порядку, встановленому законодавством та міжнародними договорами України";

2) у статті 7:

частину третю після слів "можуть проводити" доповнити словами "перевірку підтверджуючих документів та";

доповнити частиною п'ятою такого змісту:

"5. З метою виявлення потенційних загроз національній безпеці України, підвищення рівня авіаційної безпеки, завчасного виявлення осіб, які

переховуються від органів досудового розслідування та суду чи ухиляються від відбуття кримінальних покарань, уповноважені службові особи Державної прикордонної служби України здійснюють обробку наданих перевізниками даних реєстрації пасажирів. За ненадання або надання недостовірних даних реєстрації пасажирів перевізники несуть відповідальність, визначену законом";

3) у статті 8:

частину першу доповнити пунктом 6 такого змісту:

"6) виконання ним вимог щодо строків перебування в Україні";

абзац третій частини другої виключити;

4) у частині першій статті 10:

у пункті 2 слова "правоохоронних органів" замінити словами "уповноважених державних органів";

пункт 3 викласти в такій редакції:

"3) дотримання законодавства про правовий статус іноземців та осіб без громадянства";

5) у статті 14:

частину третю викласти в такій редакції:

"3. Особа, якій відмовлено у перетинанні державного кордону, має право протягом одного місяця з дня прийняття відповідного рішення у передбаченому законом порядку оскаржити його до органу Державної прикордонної служби України вищого рівня або до адміністративного суду за місцем розташування відповідного органу. Оскарження зазначеного рішення не зупиняє його дії";

у частині четвертій:

в абзаці першому слово "скасовано" замінити словами "визнано недійсною";

в абзаці третьому слова "до скасування візи" замінити словами "для визнання візи недійсною";

в абзаці четвертому слова "Скасування візи" замінити словами "Визнання візи недійсною", а слова "Про скасування візи" – словами "Про визнання візи недійсною";

доповнити частиною шостою такого змісту:

"6. За наявності підстав гуманітарного характеру, для забезпечення захисту національних інтересів або у зв'язку з виконанням міжнародних зобов'язань іноземцям, особам без громадянства або громадянам України, які не відповідають одній чи кільком умовам перетинання державного кордону

України, Голова Державної прикордонної служби України або особа, яка виконує його обов'язки, може дозволити перетнути державний кордон".

12. У Законі України "Про регулювання містобудівної діяльності" (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 34, ст. 343 із наступними змінами):

1) абзац третій частини першої статті 4 доповнити словами "а також прикордонні інженерно-технічні та фортифікаційні споруди, огорожі, прикордонні знаки, прикордонні просіки, комунікації";

2) розділ V "Прикінцеві положення" доповнити пунктом 9⁸ такого змісту:

"9⁸. Установити, що на період дії воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях та протягом одного року з дня його припинення чи скасування на відповідній території передача (надання) земельних ділянок із земель державної або комунальної власності для будівництва, експлуатації військових та інших оборонних об'єктів здійснюється без дотримання вимог абзаців чотирнадцятого – шістнадцятого частини третьої статті 24 цього Закону".

13. Абзац другий частини другої статті 5 Закону України "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту" (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 16, ст. 146; 2013 р., № 48, ст. 682) доповнити реченням такого змісту: "Органи Державної прикордонної служби України не приймають заяви про визнання біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, та не пропускають на територію України іноземців та осіб без громадянства, стосовно яких уповноваженим органом прийнято рішення про заборону в'їзду в Україну, а також у разі перетинання заявником державного кордону України безпосередньо з території держави, в якій його життю або свободі не загрожує небезпека, а так само не приймають зазначені заяви у разі їх подання іноземцями або особами без громадянства під час дії воєнного стану, під час спроби або після незаконного перетинання державного кордону на виїзд з України до інших держав або особами, прийнятими в Україну відповідно до міжнародних договорів про реадмісію".

14. У Законі України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 19–20, ст. 179 із наступними змінами):

1) у статті 26:

у частині першій слова і цифри "з подальшим повідомленням протягом 24 годин прокурору про підстави прийняття такого рішення" виключити;

частину сьому викласти в такій редакції:

"7. У разі прийняття рішення про примусове повернення іноземців та осіб без громадянства, які перебувають на території України на законних підставах, таким особам у паспортному документі проставляється відмітка про

скасування візи, вилучаються документи, що підтверджують законні підстави перебування в Україні, та вживаються заходи для скорочення строку тимчасового перебування на території України, скасування посвідки на тимчасове проживання в Україні або скасування дозволу на імміграцію в Україну та посвідки на постійне проживання в Україні";

абзац перший частини восьмої доповнити словами "а так само не може бути застосовано до осіб, які не мають документів, що посвідчують особу та дають право на виїзд з України (такі іноземці та особи без громадянства затримуються у встановленому законом порядку з метою ідентифікації, документування та забезпечення передачі відповідно до міжнародних договорів України про реадмісію або примусового видворення відповідно до цього Закону)";

2) у статті 29:

назву викласти в такій редакції:

"Стаття 29. Реадмісія іноземців та осіб без громадянства";

частину третю доповнити словами "або якщо такий договір не має механізму реалізації чи не виконується";

3) у статті 30:

у частині першій:

абзаци перший і другий викласти в такій редакції:

"1. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів, його територіальні органи та територіальні підрозділи, органи охорони державного кордону або органи Служби безпеки України можуть приймати рішення про примусове видворення з України іноземців та осіб без громадянства, якщо такі особи затримані за незаконне перетинання (спробу незаконного перетинання) державного кордону України або є обґрунтовані підстави вважати, що іноземець або особа без громадянства ухилятиметься від виконання рішення про примусове повернення, або якщо така особа не виконала у встановлений строк без поважних причин рішення про примусове повернення, а також в інших передбачених законом випадках.

Рішення про примусове видворення не приймається стосовно іноземців та осіб без громадянства, підстави для примусового видворення яких виявлені в пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон під час їх виїзду з України";

в абзаці третьому слово "винесення" замінити словом "прийняття";

у частині другій слово "суду" виключити;

частину третю викласти в такій редакції:

"3. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів, або орган охорони державного кордону на підставі відповідного рішення суду має право розміщувати іноземців та осіб без громадянства, зазначених у частині першій цієї статті, у пунктах тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, які незаконно перебувають на території України";

у частині п'ятій:

абзац перший викласти в такій редакції:

"5. Рішення про примусове видворення іноземця або особи без громадянства виконується центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів, крім рішень, прийнятих органами охорони державного кордону, що виконуються такими органами. Контроль за правильністю і своєчасністю виконання рішення про примусове видворення здійснює орган, який прийняв таке рішення. З метою контролю за виконанням іноземцем або особою без громадянства рішення про примусове видворення службові особи органу охорони державного кордону або центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів, здійснюють супровід такого іноземця або особи без громадянства";

в абзаці другому слова "за зверненням" замінити словами "за рішенням";

4) у статті 32:

у назві слово "видворенням" замінити словами "видворенням або реадмісією";

у частині першій:

в абзаці першому слова "відповідно до рішення суду" виключити, а слово "видворення" в усіх відмінках замінити словами "видворення або реадмісія" у відповідному відмінку;

в абзаці другому слово "видворення" в усіх відмінках замінити словами "видворення або реадмісія" у відповідному відмінку;

частину другу після слів "строку перебування" доповнити словами "а також заклади вищої освіти, які запросили і прийняли на навчання іноземців або осіб без громадянства, затриманих за незаконне перетинання (спробу незаконного перетинання) державного кордону України", а слово "видворення" замінити словами "видворення або реадмісії";

у частинах третій – шостій слово "видворення" в усіх відмінках замінити словами "видворення або реадмісія" у відповідному відмінку;

у частині сьомій слово "суду" виключити, а слово "видворення" замінити словами "видворення або реадмісію";

у частині восьмій слово "видворенням" замінити словами "видворенням або реадмісією";

доповнити частиною дев'ятою такого змісту:

"9. Іноземцям та особам без громадянства, які не відшкодували витрати, пов'язані з їх примусовим видворенням або реадмісією, забороняється в'їзд на територію України до повного відшкодування таких витрат".

15. У Законі України "Про національну безпеку України" (Відомості Верховної Ради України, 2018 р., № 31, ст. 241):

1) частину другу статті 16 доповнити словами "посилення охорони державного кордону України та суверенних прав України у її виключній (морській) економічній зоні";

2) у частині шостій статті 18 слова "у сфері безпеки" замінити словами "у сфері охорони", а слова "та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні" виключити.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, крім підпункту 4 пункту 4 розділу I цього Закону, який набирає чинності через шість місяців з дня набрання чинності цим Законом.

2. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законодавчих актів України у відповідність із цим Законом;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити перегляд і приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

Президент України

м. Київ
24 лютого 2023 року
№ 2952-IX

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ